

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Toiduga kokkupuutuvad materjalide õigusaktide muudatused ja arengud

Külli Suurvarik

toiduohutuse osakond

Maaeluministerium

Uus ringlussevõetud plasti määrus

Plastimääruse 10/2011 muudatused

- 16. muudatus - 19.10 liikmesriikidelt heakskiidu saanud eelnõu
- 17. muudatus - lõikejäägid jm
- 18. muudatus - stüreen ja titaandioksiid

KOM õigusaktide läbivaatamine

- Avalik konsultatsioon

Uus ringlussevõetud plasti määrus

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) **2022/1616**, milles käsitletakse toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud ringlussevõetud plastist materjale ja esemeid ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 282/2008

Jõustus 10. oktoobril 2022

Reguleerib ringlussevõetud plasti kasutamist plastist TKMIs

Sobiv ringlussevõtutehnoloogia (määruse I lisas)

- PET mehaaniline ringlussevõtt
- Suletud ja kontrollitud ahelas ringlussevõtt
 - Ringlussevõtusüsteemi kasutamine (märgis!)
 - plast puhastatakse ja vormitakse sama kujuga ja kasutusotstarbega esemeteks nagu ringlussevõetud esemed
 - materjal peab vastama plastimääruse kõigile nõuetele

Uudne ringlussevõtutehnoloogia (registris)

Register (ringlussevõtja, saastest puhastamise seadmestik, ringlussevõtukoht, lubatud ringlussevõtuprotsess, ringlussevõtusüsteem, uudne tehnoloogia, protsessi ja seadmestiku käitamise staatus)

Kindla vormiga VD

Ringlusplastist materjale ja -esemeid tohib turustada, kui:

- need vastavad määruse nr 10/2011 nõuetele (v.a VD)
- need on toodetud kas:
 - **sobiva ringlussevõtutehnoloogiaga** (I lisas)
 - **uudse ringlussevõtutehnoloogiaga** (registris)
- ringlussevõtt ja valmismaterjali tootmine vastab üldnõuetele ja täpsematele nõuetele
- Registris on andmed:
 - saastest puhastamise seadmestiku, ringlussevõtukoha, ringlussevõtja kohta
 - *lubatud ringlussevõtu protsessi kohta*
 - *ringlussevõtusüsteemi + seda haldava ettevõtte, süsteemi märgise kohta*
 - *uue tehnoloogia kohta*

Staatuse registris ei tohi olla „peatatud“

Staatuse registris ei tohi olla „peatatud“ ega „tühistatud“

Üleminekureeglid

PET mehaanilise ringlussevõtu protsessidest, mille kohta loataotlus on esitatud:

- määruse 282/2008 alusel
- uue määruse alusel kuni 10. juulini 2023

rplastist materjale ja esemeid tohib turule viia seni, kuni loaotsus on tehtud

Muul tehnoloogial põhinevad ringlussevõtuprotsessid: rplastist materjale ja esemeid tohib jätkuvalt turule viia 10. juulini 2023

Uudne tehnoloogia – arendaja peab esitama nõutava enne 10. aprilli 2023

- rplast funktsionaalse tõkkekihi taga: uudse tehnoloogiaga saadud toode

Toidukäitlejad tohivad toidu pakendamiseks kasutada **seaduslikult** turule lastud valmis rplastist materjale ja esemeid kuni **varude lõppemiseni**

Uus ringlussevõetud plasti määrus

Plastimääruse 10/2011 muudatused

- **16. muudatus - 19.10 liikmesriikidelt heakskiidu saanud eelnõu**
- 17. muudatus - lõikejäägid jm
- 18. muudatus - stüreen ja titaandioksiid

KOM õigusaktide läbivaatamine

- Avalik konsultatsioon

Plastimääruse 16. muudatuse eelnõu

Lubatud ainete loetelu:

- vähendatakse ftalaatide piirnorme, piirangud
- kolme muu lubatud aine kande täpsustused
- lisatakse 5 ainet
- kustutatakse 2 ainet: töötlemata puidujahu ja –kiud (TKM aine nr 96) ja salitsüülhape (TKM aine nr 121)

Üleminekuajad

Ftalaatidega seotud muudatused

TKM aine nr	SMLi muutus	SML(T) muutus	
157 (DBP)	0,3 mg/kg → 0,12 mg/kg	SML(T) nr 32 (60 mg/kg) SML(T) nr 36 (0,6 mg/kg)	
159 (BBP)	30 mg/kg → 6 mg/kg		
283 (DEHP)	1,5 mg/kg → 0,6 mg/kg		
728 (DINP)	-	SML(T) nr 26 (9 mg/kg → 1,8 mg/kg) SML(T) nr 32 (60 mg/kg)	DINPi ei tohi kasutada koos ainetega nr: 157, 159, 283 või 1085*
729 (DIDP)	-		

SML(T) nr	Piirnorm (mg/kg)	Katab järgmiste TKM ainete migratsiooni
26	1,8	728, 729
32	60	8, 72, 73, 138, 140, 157, 159, 207, 242, 283, 532, 670, 728, 729, 775, 783, 797, 798, 810, 815, 1078, 1085* *diisobutüülftalaat (DIBP) (TKM aine nr 1085) ei ole lubatud ainena kasutada lubatud ainete loetelus, kuid polümerisatsiooni abiainena kasutamise tõttu võib esineda koos teiste ftalaatidega
36	0,6	157, 159, 283, 1085*. Arvutada valemi järgi: DBP×5 + DIBP×4 + BBP×0,1 + DEHP×1

TKM aine nr	CASi nr	Aine nimetus	Lisa-aine, abi-aine	Mono-meer, muu lähte-aine	FRFi kohal-damine	SML, mg/kg	SML(T) (mg/kg) rühma-piirangu nr	Piirangud, spetsifi-katsioonid	Märku-sed
1007	976-56-7	Dietüül{[3,5-bis-(1,1-dimetüül-etüül)-4-hüdoksü-fenüül]-metüül} fosfonaat	Ei	Jah	Ei	-	-	Kasutada ainult PETi ja PEFi polümerisatsiooniprotsessis kuni 0,2% valmis-polümeerist.	
1059	147398-31-0	(R)-3-hüdoksü-butüraadi ja (R)-3-hüdoksü-heksanaadi kopolümeer	Ei	Jah	Ei	-	(35)	Mikrobioloogilise fermentatsioonil saadud aine	
1076	1227937-46-3	Fosforhappe trimetüülestri polümeer α -hüdro- ω -hüdoksü-polü[oksü(metüül-1,2-etaandiüül)]-C10–16-alküül-estriga	Jah	Ei	Ei	0,05	-	a) kuni 0,2% HIPSis: toiduga kokkupuuteks b) kuni 0,025% ABSis: toiduga kokkupuuteks toatemperatuuril või alla selle	

Uus aine nr 1078 (CAS 3319-31-1) – plastifikaator pehmes PVC-s, SML 1 mg/kg, SML(T) nr 32; ei tohi kasutada imikutoiduga kokku puutuvas materjalis

Uus aine nr 1080 (CAS 156157-97-0) lisaainena, lubatud jäigas PVCs, mis puutub kokku toiduga, mida on kirjeldatud III lisa tabeli 2 punktis 01.01 A; kuna aine dissotsieerub vees aineteks nr 792 (SML 0,05 mg/kg) ja nr 822 (SML 0,002 mg/kg), tuli arvestada nende ainete piirnormidega uute **SML(T)-de nr 37 ja nr 38 juures**

III lisa 2. tabel punkt 01.01. Mittealkohoolsed või alkohoolsed joogid, mille alkoholisisaldus on kuni 6 mahuprotsenti:

A: Selged joogid:

vesi, siidrid, selged tavalise kontsentratsiooniga või kontsentreeritud puu- või köögiviljamahlad, puuviljanektarid, limonaadid, siirupid, bitterid, taimeteed, kohv, tee, õlu, karastusjoogid, energiajoogid jms, maitseveed, vedel kohviekstrakt

TKM aine nr	Viite-number	CASi nr	Aine nimetus	Lisa-aine, abi-aine	Mono-meer, muu lähte-aine	FRFi kohal-damine	SML, mg/kg	SML(T) (mg/kg) rühma-piirangu nr	Piirangud, spetsifi-katsioonid	Märku-sed
793	94000	0000102-71-6	Trietanoolamiin	Jah	Ei	Ei	0,05	(37)		
822	71983	14797-73-0	Perkloorhappe soolad	Jah	Ei	Ei	0,002	(38)		
1080	-	156157-97-0	Trietanoolamiini naatriumisoola dimeer	Jah	Ei	Ei	-	(37) (38)	Üksnes jäigas PVCs, kokkupuuteks toiduga, mis on III lisa 2 tabeli punkti 01.01 alapunktis A	

Uus SML(T) nr 37: 0,05 mg/kg, ained nr 793, 1080
Uus SML(T) nr 38: 0,002 mg/kg, ained nr 822, 1080

Uus aine nr 1081 – lisaaine, sisaldus materjalis kuni 2%, SML(T) nr 7 (1,2 mg/kg); üksnes kuiva toidu pakendimaterjalis (III lisa tabelis 2 mudelaine E)

Uus aine nr 1082 (CAS 52628-03-2) – lähteaine PMMA tootmisel, SML 0,05 mg/kg;

Uus aine nr 1083 (CAS 2421-28-5) – komonomeer polüamiidide tootmisel, SML 0,05 mg/kg; kasutada materjalis, mis puutub kokku toiduga, mille jaoks on mudelained B ja D2, kokkupuudetemperatuuril kuni 250 °C

Üleminekuajaeg

I

Plastmaterjale ja -esemeid, mis vastavad määrusele nr 10/2011, nagu seda kohaldatakse enne uute nõuete jõustumise kuupäeva, võib **esmakordselt** turule viia 18 kuu jooksul ja need **võivad turule jääda kuni varude lõppemiseni**.

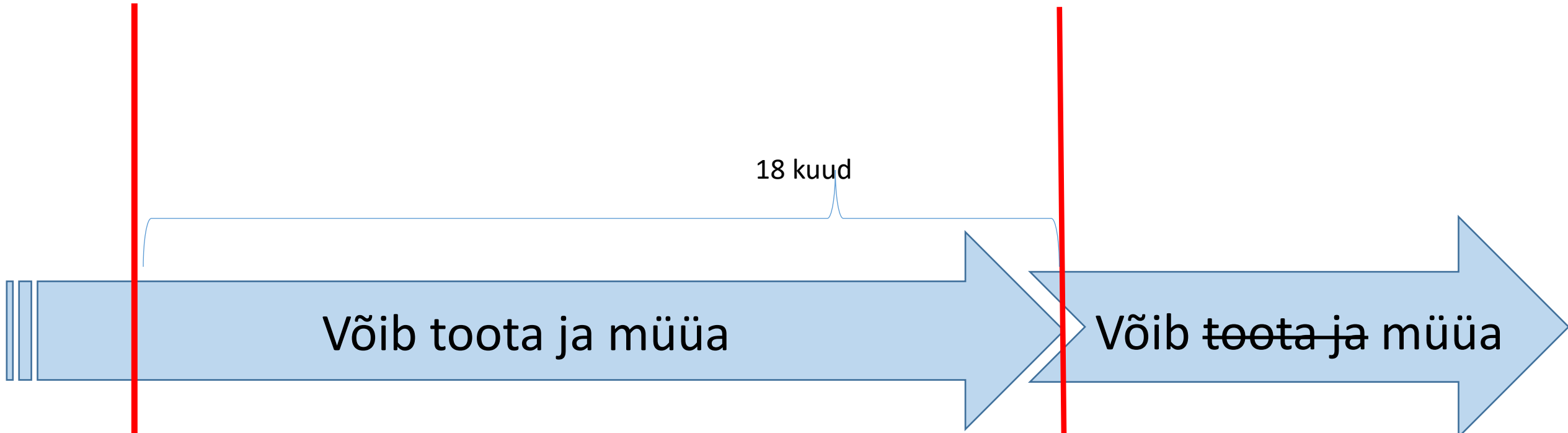
Määrus jõustub

Üleminekuaja lõpp

18 kuud

Võib toota ja müüa

Võib toota ja müüa

Üleminekuajaeg

II

Vahematerjalide ja ainete vastavusdeklaratsioonil tuleb 9 kuu pärast esitada teave, et neid võib kasutada üleminekuaja lõpuni esmakordselt turule lastava TKMi valmistamiseks.

Määrus jõustub

Üleminekuaja lõpp

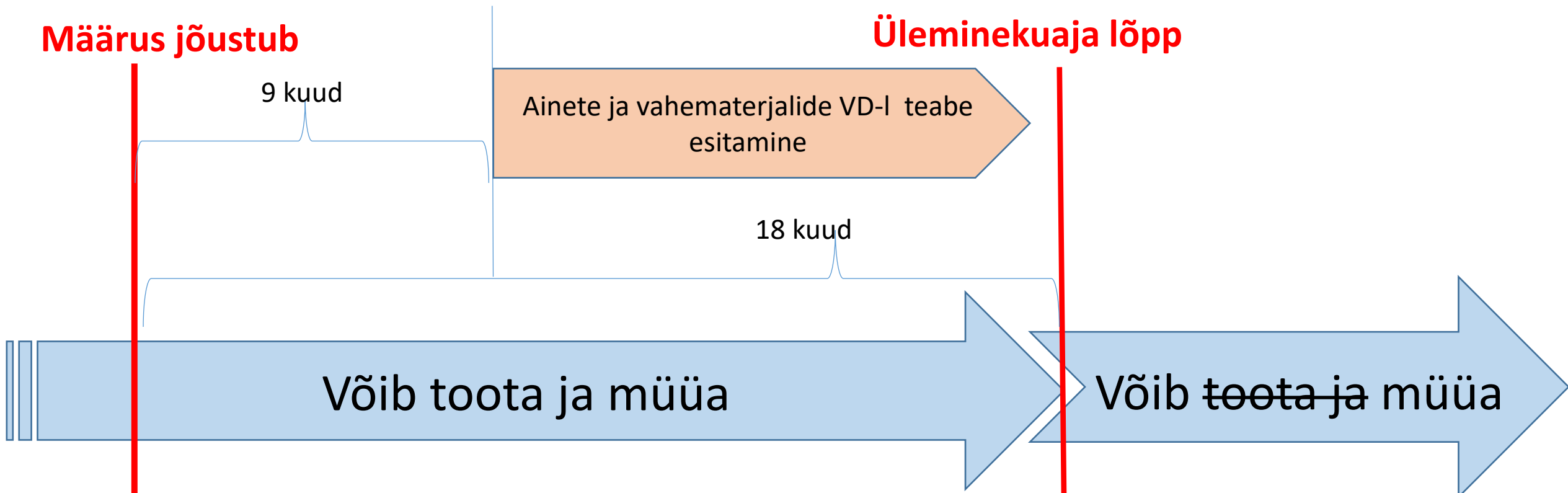
9 kuud

Ainete ja vahematerjalide VD-I teabe
esitamine

18 kuud

Võib toota ja müüa

Võib toota ja müüa

Üleminekuajaeg

III

Salitsüülhapet ja puidujahu sisaldavad plastmaterjale ja -esemeid, mis vastavad määrusele nr 10/2011, nagu seda kohaldatakse enne uute nõuete jõustumise kuupäeva, võib jätkuvalt esmakordselt turule lasta ka pärast 18-kuulise üleminekuaja lõppu teatud tingimuste täitmisel

Määrus jõustub

18 kuud

Üleminekuaja lõpp

Võib toota ja müüa

Taotluse esitamine

12 kuud

Võib jätkuvalt toota (ja müüa), kui:

- Taotlus ainete lubamiseks on esitatud 12 kuu jooksul
- Ainet kasutatakse taotluses esitatud kirjelduse kohaselt
- Taotluses viidatakse üleminekusättele
- EFSA on tunnistanud taotluse nõuetekohaseks

Eelnõu menetlemine

Liikmesriikide enamuse heakskiit 19.10.22

3-kuuline EP ja nõukogu menetlusprotseduur

Vastuvõtmine ja avaldamine Euroopa Liidu Teatajas

Jõustub 20 päeval pärast avaldamist

2023.a I kvartal ?

Uus ringlussevõetud plasti määrus

Plastimääruse 10/2011 muudatused

- 16. muudatus - 19.10 liikmesriikidelt heakskiidu saanud eelnõu
- **17. muudatus** - lõikejäägid jm
- 18. muudatus - stüreen ja titaandioksiid

KOM õigusaktide läbivaatamine

- Avalik konsultatsioon

Plastimääruse 17. muudatus

Plaanitakse nõudeid:

- ainete puhtusele, kui ained saadud keemilisel ringlussevõtul
- lõikejääkide koostisele ja kasutamisele
- mitmest materjalist mitmekihiliste plastmaterjalide migratsioonikatsete kohta, kui plastikiht on toiduga kokku puutuv kiht

KOM kaalub nõuete lisamist lõikejääkide kvaliteedikontrolli ja käitlemise kohta hea tootmistava määrusesse 2023/2006

Lõikejääkide koostis ja kasutamine

- Lõikejäägid jm jäägid – üksnes plastimäärusele vastava plasti tootmisel tekkinud jäägid
- Ei tohi olla mitmekihiline materjal, trükitud, pinnatud, saastunud ega toiduga kokku puutunud
- Ümbertöötlemise eesmärgil koguda tootmisüksuses eraldi
- Lõikejääkide kogumine ja ümbertöötlemine peab olema kooskõlas hea tootmistava nõuetega

Uus ringlussevõetud plasti määrus

Plastimääruse 10/2011 muudatused

- 16. muudatus - 19.10 liikmesriikidelt heakskiidu saanud eelnõu
- 17. muudatus - lõikejäägid jm
- **18. muudatus** - stüreen ja titaandioksiid

KOM õigusaktide läbivaatamine

- Avalik konsultatsioon

Plastimääruse 18. muudatus

Stüreen

- Stüreen lubatud kui TKM aine nr 193, SMLi ei ole seatud
- Genotoksilisuse kahtlus
- Ettevaatusabinõuna SMLi kehtestamine, 0,01 mg/kg ?
- Migratsiooni määramisel:
 - Mitte kasutada mudelaineid, kuna mudelainetega määramine annab suurema tulemuse
 - Katsed toiduga
 - Arvutada stüreeni monomeeri jääksisalduse kaudu

TiO₂

- Lubatud kui TKM aine nr 610, SMLi ei ole seatud
- Kasutus toidu lisaainena ei ole enam lubatud
- SML – ND (0,01 mg/kg)? Kas piirnorm titaani või TiO₂ migratsioonile?

Uus ringlussevõetud plasti määrus

Plastimääruse 10/2011 muudatused

- 16. muudatus - 19.10 liikmesriikidelt heakskiidu saanud eelnõu
- 17. muudatus - lõikejäägid jm
- 18. muudatus - stüreen ja titaandioksiid

KOM õigusaktide läbivaatamine

- Avalik konsultatsioon

Avalik konsultatsioon toiduga kokkupuutuvaid materjale käsitlevate ELi eeskirjade läbivaatamise üle

KOM vaatab läbi TKMi õigusakte

- Võimalik anda oma arvamus kuni 11. jaanuarini 2023
- Veebipõhine küsimustik
 - kodanikele
 - sidusrühmadele

- **[Have your say](https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12497-Toiduga-kokkupuutuvaid-materjale-kasitlevate-ELi-oigusnormide-labivaatamine_et) portaalis:**

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12497-Toiduga-kokkupuutuvaid-materjale-kasitlevate-ELi-oigusnormide-labivaatamine_et

Mõned kodanikele esitatavad küsimused

Kuidas oleks praktiline anda teavet TKMi ohutu kasutuse kohta?

Sümbolitega, nt:

1.
2.
3.
4.

Värvikoodidega, nt:

1.
2.
3.

Teadlikkuse tõstmise kampaaniatega

Ruutkood lingiga lisateabele koostise ja kasutuse kohta

- Kuivõrd nõustute, et TKM ei tohiks sisaldada vähkitekitavaid, genotoksilisi, paljunemisvõimet kahjustavaid, endokriinsüsteemi kahjustavaid aineid?
- Korduskasutatava TKMi ohutus võib sõltuda ka sellest, mil määral ja kuidas neid kasutatakse. Kas olete kogenud TKMi kasutamisel probleeme nagu materjali pragunemine, mullitamine, värvuse muutus, toidu kvaliteedi muutus, juhiste puudumine või ebapraktiline (paberil, mis läheb kaduma) esitus?
- Eesmärk on muuta TKM ohutumaks ning parandada tarbijale pakutavat teavet ja märgistust. Kuna see võib suurendada ettevõtjate kulusid, siis kas oleksite nõus lõpptoote hinnatõusuga?
- Kas toiduohutus on olulisem kui pakendi ringlussevõetavus või korduskasutatavus?
- Soovin saada teavet, kui pikk on korduskasutatavate esemete eeldatav kasutusiga
-

MAAELUMINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest!

Külli Suurvarik

625 6570

kylli.suurvarik@agri.ee